

Kwartaalmonitor Detailhandel

Tweede kwartaal 2016

Omzetgroei detailhandel stagneert

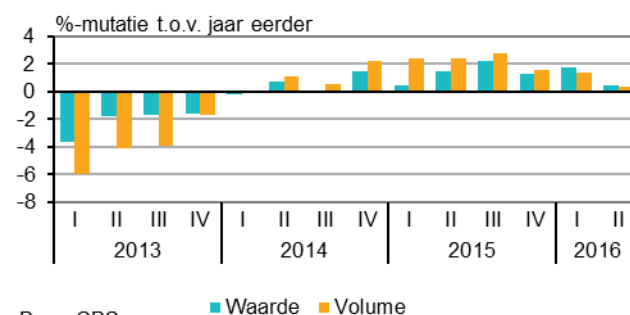
- Totale detailhandel: Omzetgroei detailhandel lager dan voorgaande kwartalen
- Foodsector: Eerste volumekrimp foodsector in ruim twee jaar
- Non-foodsector: Dalende verkopen winkels in non-foodartikelen
- Internetverkopen: Opnieuw flinke groei online verkopen
- Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen: Vertrouwen consument licht positief

De omzet van de detailhandel was in het tweede kwartaal van 2016 0,5 procent hoger dan in dezelfde periode een jaar eerder. Daarmee was de omzetgroei lager dan in de voorgaande kwartalen; in de afgelopen vier kwartalen lag de omzetontwikkeling tussen de 1,3 en de 2,2 procent. Het volume (de voor prijsontwikkeling gecorrigeerde omzet) was 0,4 procent groter.

Consumenten waren per saldo licht positief gestemd en ook de ondernemers in de detailhandel zijn voorzichtig optimistisch. Het aantal uitgesproken faillissementen binnen de detailhandel was vergelijkbaar met een jaar eerder en het aantal openstaande vacatures steeg verder. Het aantal bedrijven nam met 2,5 procent toe ten opzichte van een jaar eerder tot ruim 114 duizend.

Omzetontwikkeling detailhandel

Bron: CBS

StatLine: [Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

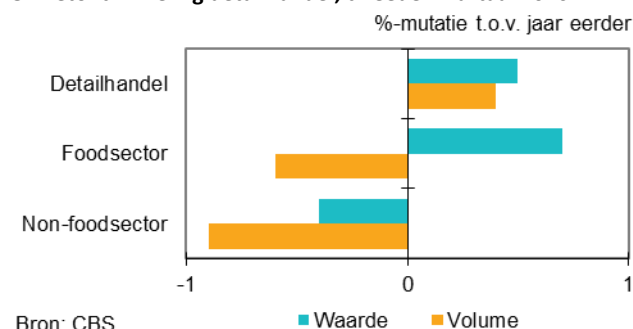
Totale detailhandel

Omzetgroei detailhandel lager dan voorgaande kwartalen

In het tweede kwartaal heeft de detailhandel 0,5 procent meer omgezet dan een jaar eerder. Het is het zevende kwartaal op rij waarin de omzet toenam. De omzetgroei kwam wel lager uit dan in de voorgaande kwartalen. Zo steeg de omzet in het eerste kwartaal, mede door een extra schrikkelidag en Pasen, nog met 1,8 procent. Ook het volume (0,4 procent) nam in het tweede kwartaal minder sterk toe dan in voorgaande kwartalen. De prijzen waren ongeveer gelijk aan een jaar eerder.

Net als in het eerste kwartaal zat de omzetgroei vooral bij de winkels in voedings- en genotmiddelen. De non-foodwinkels noteerden daarentegen een kleine omzetkrimp. Naast deze twee categorieën bestaat de detailhandel uit de categorieën benzinstations en niet-in-winkel (o.a. webwinkels).

Omzetontwikkeling detailhandel, tweede kwartaal 2016

Bron: CBS

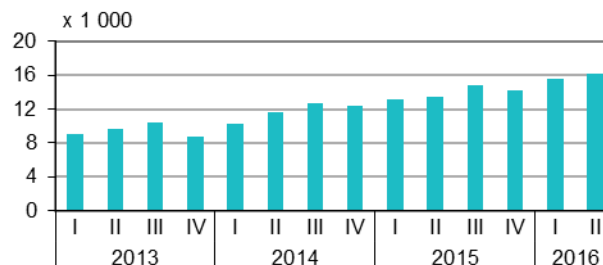
StatLine: [Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Aantal openstaande vacatures op hoogste niveau sinds 2008

In het tweede kwartaal van 2016 stonden er binnen de detailhandel 20 procent meer vacatures open dan een jaar eerder. In totaal waren er 16,2 duizend onvervulde vacatures. Dit is het hoogste aantal sinds het tweede kwartaal van 2008. Toen waren er 19,2 duizend vacatures onvervuld. Op het laagste punt, in het laatste kwartaal van 2012, stonden er 8,5 duizend vacatures open.

Er ontstonden ongeveer 38 duizend vacatures en er werden ongeveer 37 duizend vacatures vervuld; dit is, in beide gevallen, het hoogste aantal in meer dan 5 jaar.

Aantal openstaande vacatures

Bron: CBS

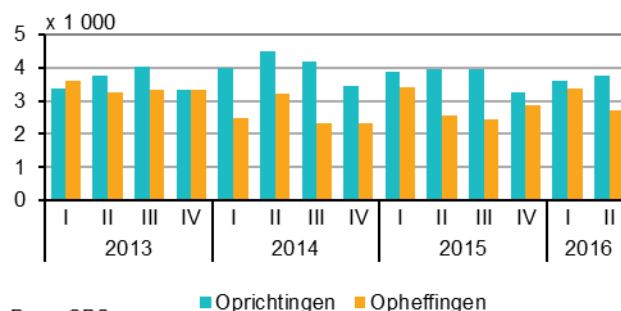
[StatLine: Vacatures](#)

Minder oprichtingen en meer opheffingen

Tijdens het afgelopen kwartaal zijn er ruim 3 700 nieuwe bedrijven gestart in de detailhandel. Vergeleken met het aantal oprichtingen in dezelfde periode een jaar eerder is dat een daling van meer dan 5 procent. Daarnaast staakten in het tweede kwartaal iets meer dan 2 700 bedrijven definitief hun werkzaamheden in deze branche. Het aantal opheffingen is daarmee met bijna 6,5 procent gestegen ten opzichte van het tweede kwartaal van 2015.

In totaal telt de detailhandel 114 310 bedrijven aan het eind van het tweede kwartaal van dit jaar. Dit is een toename van een ongeveer 2,5 procent op jaarbasis. Meer dan een kwart van deze bedrijven valt in de categorie postorderbedrijf of webwinkel. Deze bedrijfstak is de laatste jaren dan ook een van de hoogste stijgers qua bedrijfsaantallen.

Oprichtingen en opheffingen bedrijven detailhandel

Bron: CBS

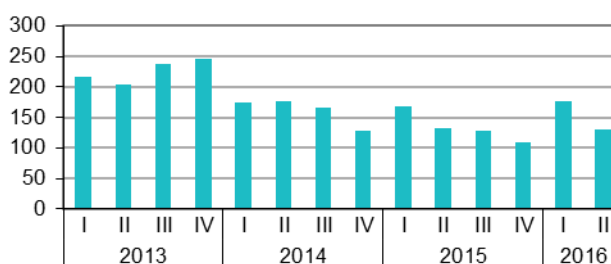
[StatLine: Oprichtingen bedrijven; opheffingen bedrijven](#)

Aantal faillissementen ongeveer gelijk

Binnen de detailhandel werden 130 faillissementen uitgesproken in het tweede kwartaal. Dit zijn er bijna evenveel als een jaar eerder (133).

Het aantal faillissementen in de non-foodsector was iets lager dan een jaar eerder. In het tweede kwartaal gingen 94 winkeliers failliet tegenover 98 een jaar eerder. Met name onder woonwinkels en winkels in recreatieartikelen nam het aantal faillissementen sterk af, daarentegen gingen er juist meer winkels in kleding en schoenen en doe-het-zelfzaken failliet. In de foodsector steeg het aantal faillissementen licht van 13 naar 15 bedrijven. Ook in de overige branches, de detailhandelsbedrijven die niet via een winkel verkopen en de tankstations, bleef het aantal faillissementen redelijk stabiel in vergelijking met het jaar ervoor.

Uitgesproken faillissementen detailhandel

Bron: CBS

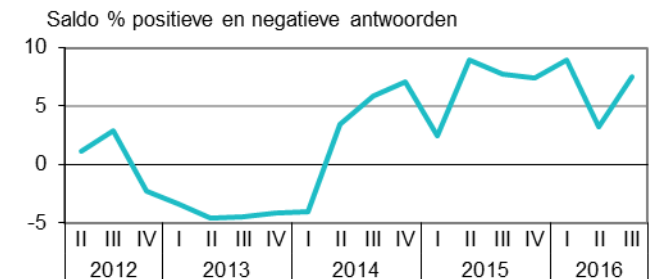
[StatLine: Uitgesproken faillissementen](#)

Vertrouwen detaillisten toegenomen

Het ondernemersvertrouwen in de detailhandel staat aan het begin van het derde kwartaal, met +8 op een hoger niveau dan in het afgelopen kwartaal, toen het op +3 stond. De stemming in de detailhandel is al sinds het tweede kwartaal van 2014 positief.

Het ondernemersvertrouwen is samengesteld uit drie deelindicatoren: de ontwikkeling van de omzet in het vorige kwartaal, een oordeel over de handelsvoorraden en de omzetverwachting voor het lopende kwartaal. De toename van het ondernemersvertrouwen wordt veroorzaakt door zeer positieve verwachtingen over de omzet in het lopende (derde) kwartaal.

Ondernemersvertrouwen detailhandel (seizoengecorrigeerd)

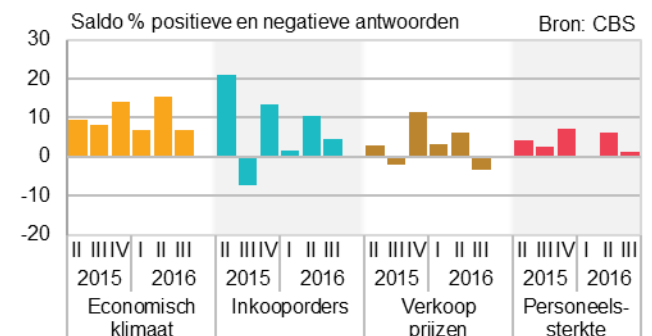
Bron: CBS

[StatLine: Ondernemersvertrouwen](#)

Positieve verwachtingen inkooporders

Per saldo verwacht 5 procent van de ondernemers een toename van bij leveranciers te plaatsen orders in het derde kwartaal. Vorig jaar waren ondernemers in het derde kwartaal nog negatief in hun verwachtingen voor wat betreft de inkooporders. Ook de verwachtingen voor het economisch klimaat in het derde kwartaal zijn positief, al is het aantal ondernemers dat een verbetering van het economisch klimaat verwacht iets kleiner dan vorig jaar in hetzelfde kwartaal. Net als in het derde kwartaal van 2015 verwacht een kleine meerderheid van de ondernemers een daling van de verkoopprijzen. Het aantal ondernemers dat een personeelsuitbreiding verwacht is ongeveer even groot als het aantal dat een krimp van het personeelsbestand verwacht.

Verwachtingen detailhandel

[StatLine: Conjunctuurenquête Nederland](#)

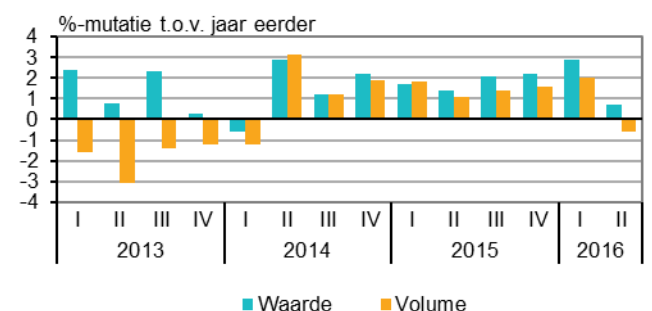
Foodsector

Eerste volumekrimp foodsector in ruim twee jaar

Winkels in voedings- en genotmiddelen hebben in het tweede kwartaal bijna 0,7 procent meer omzet behaald dan in dezelfde periode vorig jaar. Er werden minder producten verkocht dan een jaar eerder: het volume daalde met 0,7 procent. Het was voor het eerst sinds het tweede kwartaal van 2014 dat de verkopen in de foodbranche afnamen. De volumekrimp komt mede doordat Pasen dit jaar in het eerste en vorig jaar in het tweede kwartaal viel. De prijzen van de boodschappen waren 1,4 procent hoger.

De supermarkten behaalden een lichte omzetgroei van 0,7 procent. De verkopen vielen echter wel 0,7 procent terug ten opzichte van vorig jaar. Ook de omzet van de speciaalzaken groeide minder hard: de omzet nam met 0,8 procent toe.

Omzetontwikkeling foodsector

Bron: CBS

[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

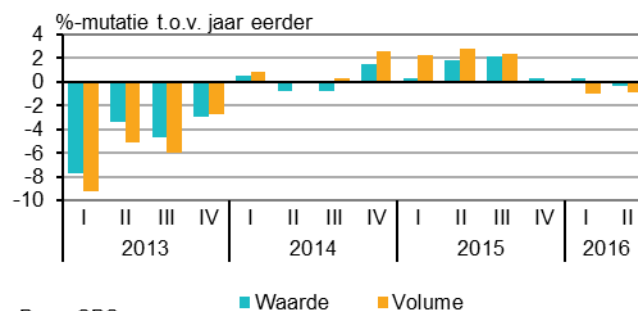
Non-foodsector

Dalende verkopen winkels in non-foodartikelen

Voor het eerst sinds het derde kwartaal van 2014 hebben winkels in non-foodartikelen minder omgezet dan een jaar eerder. In de twee voorgaande kwartalen groeide de omzet nog licht. In het tweede kwartaal was de omzet 0,3 procent lager dan een jaar eerder. Evenals in het eerste kwartaal van 2016 daalde het volume. Er werd 0,9 procent minder verkocht.

De onderliggende branches lieten een divers beeld zien. Winkels in meubels en doe-het-zelfartikelen zagen het volume toenemen, mede door de aantrekkende huizenmarkt. De winkels in consumentenelektronica en vrijetijdsartikelen (zoals sportartikelen, fietsen en boeken) hebben echter al langere tijd met dalende verkopen te kampen.

Omzetontwikkeling non-foodsector

Bron: CBS

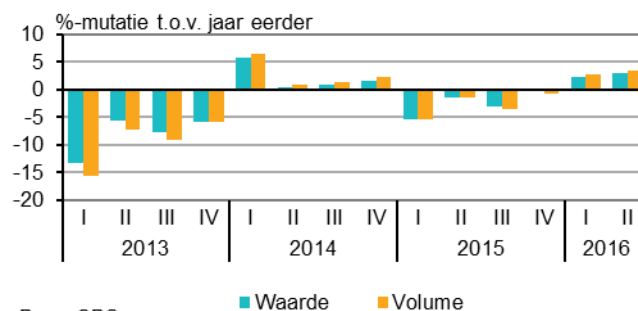
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Doe-het-zelfzaken boeken meer omzet

Winkels in doe-het-zelfartikelen hebben 3,1 procent meer omgezet dan een jaar eerder. Na de positieve omzetontwikkeling in het eerste kwartaal van 2016, is dit voor het tweede kwartaal op rij waarin een hogere omzet werd behaald dan het jaar ervoor. De prijzen waren nagenoeg gelijk aan die van vorig jaar, de verkopen groeiden met 3,4 procent.

Vooraf bij de bouwmarkten en de keukenwinkels werd meer omgezet. De bouwmarkten zagen de omzet met ruim 5 procent toenemen, de winkels in keukens zetten ruim 3 procent meer om.

Omzetontwikkeling winkels in doe-het-zelfartikelen

Bron: CBS

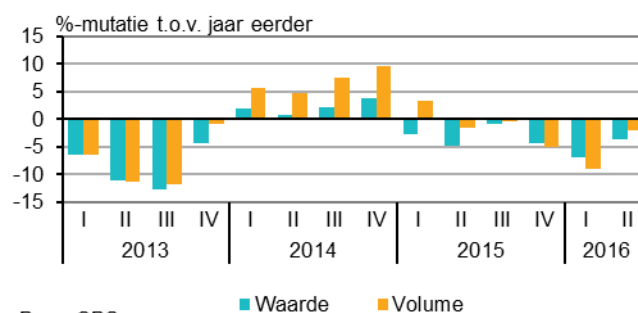
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Omzet consumentenelektronica blijft lager

Winkels in consumentenelektronica zagen hun omzet voor het vijfde kwartaal op rij afnemen. De omzet was in het tweede kwartaal 3,7 procent lager dan in hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Zowel de prijzen als het volume daalden met 1,9 procent. Vooral in de maand mei was er een sterke omzetsdaling: er werd bijna 10 procent minder omgezet dan een jaar eerder.

De omzet van winkels in consumentenelektronica staat onder druk mede door de toenemende online verkoop van consumentenelektronica. De omzet van bedrijven die hoofdzakelijk online verkopen is niet in deze cijfers inbegrepen.

Omzetontwikkeling winkels in consumentenelektronica

Bron: CBS

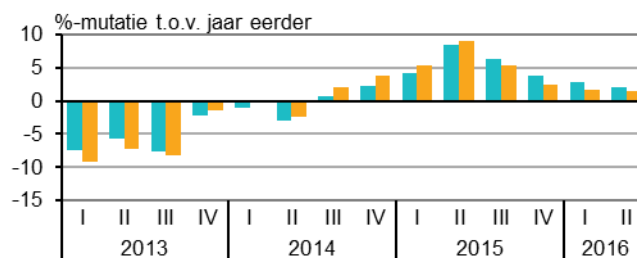
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Kleine omzet- en volumegroei woonwinkels

In het tweede kwartaal behaalden de woonwinkels 2,1 procent meer omzet dan het jaar ervoor. De groei was in vergelijking met voorgaande kwartalen iets minder sterk. Het volume nam met 1,4 procent toe en het prijsniveau was bijna 0,8 procent hoger.

Binnen de woonbranche lieten de meubelwinkels wederom de sterkste groei zien. De omzet steeg met 7 procent in vergelijking met vorig jaar. De omzet van winkels in huishoudelijke artikelen zakte verder weg: de omzet daalde met ruim 8 procent ten opzichte van het jaar ervoor.

Omzetontwikkeling woonwinkels

Bron: CBS

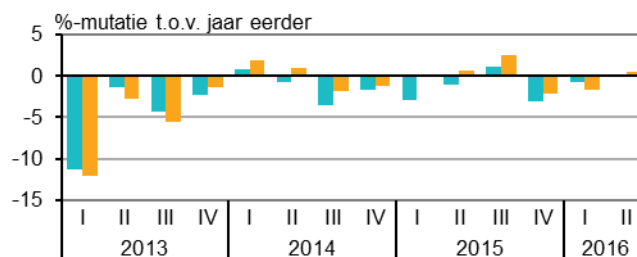
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Omzet kleding- en schoenenwinkels op gelijk niveau

De winkels in kleding en schoenen behaalden in het tweede kwartaal ongeveer een gelijke omzet als een jaar eerder; de omzet nam met 0,1 procent toe in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. De verkopen namen 0,6 procent toe, de prijzen waren 0,4 procent lager.

De omzet van de schoenenwinkels nam het sterkst af met ruim 8 procent. De winkels in bovenkleding behaalden een kleine omzetgroei van ruim 2 procent. Die van de textielsupermarkten lag met een omzetgroei van 3 procent iets hoger.

Omzetontwikkeling winkels in kleding, schoeisel en textiel

Bron: CBS

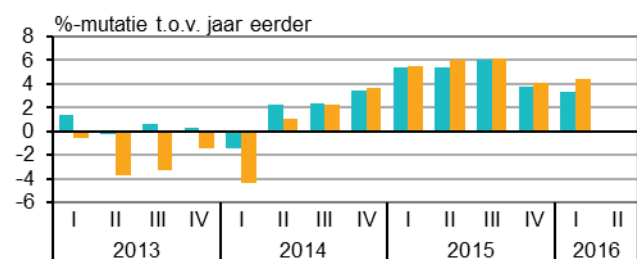
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Geen omzetgroei voor winkels in persoonlijke verzorging

De omzetgroei van de winkels in persoonlijke verzorging is in het tweede kwartaal omgeslagen in een omzetkrimp van 0,1 procent ten opzichte van een jaar eerder. De prijzen van persoonlijke verzorgingsartikelen waren nagenoeg op hetzelfde niveau als vorig jaar en ook de verkopen waren gelijk aan een jaar eerder.

De drogisterijen behaalden 1,7 procent meer omzet dan het jaar ervoor. Drogisterijen wegen binnen deze deelbranche het zwaarst en hebben een omzetaandeel van ruim 70 procent.

Omzetontwikkeling winkels in persoonlijke verzorging

Bron: CBS

StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

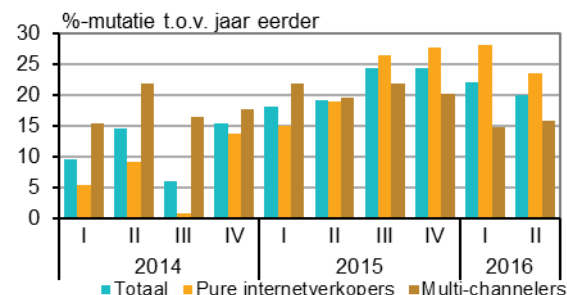
Internetverkop

Opnieuw flinke groei online verkopen

In het tweede kwartaal van 2016 is de omzet uit online verkopen binnen het midden- en grootbedrijf opnieuw flink toegenomen. Er werd online ruim 20 procent meer verkocht dan in het tweede kwartaal van 2015.

Zowel 'pure' internetverkopers als multi-channelers (bedrijven die zowel een fysieke winkel hebben als online verkopen) zagen hun omzet fors toenemen. Bij de 'pure' internetverkopers was de omzet zelfs 23,5 procent meer dan vorig jaar. Multi-channelers behaalden bijna 16 procent meer omzet dan in het tweede kwartaal van 2015.

Omzetontwikkeling internetverkop

Bron: CBS

StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling internetverkop

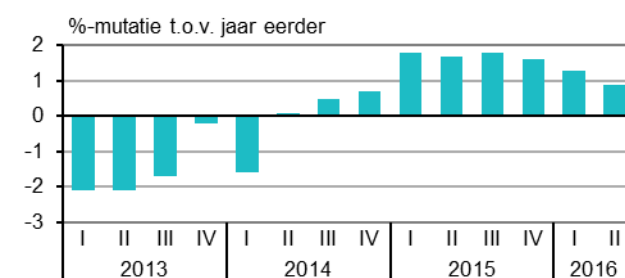
Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen

Consumenten besteden opnieuw meer aan diensten

Ook in het tweede kwartaal van 2016 hebben consumenten meer besteed dan een jaar eerder. Hoewel de consumptie al een paar jaar groeit, is het consumptievolume nog altijd zo'n 1,5 procent kleiner dan tijdens de hoogconjunctuur in 2008. Dat consumenten meer besteden dan een jaar eerder is in lijn met de verbetering van de werkgelegenheid en het herstel op de woningmarkt. Verder is het consumentenvertrouwen na februari 2015 bijna onafgebroken positief geweest.

Consumenten gaven vooral meer uit aan diensten zoals horeca. Daarnaast gaven consumenten meer uit aan duurzame goederen zoals woninginrichting, kleding en elektrische apparaten. Aan voeding en overige goederen (onder meer energie) gaven ze wat minder uit.

Binnenlandse consumptie door huishoudens (volume)

Bron: CBS

StatLine: Bestedingen; consumptie huishoudens

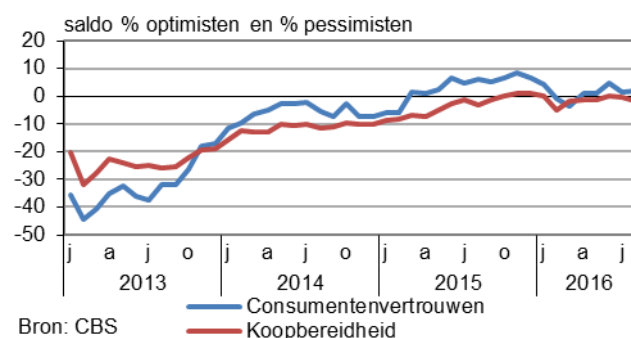
Vertrouwen consument licht positief

De afgelopen vijf maanden is de stemming van consumenten licht positief. In juni bereikte het consumentenvertrouwen met 5 het hoogste niveau tot nu toe dit jaar. Daarna viel het vertrouwen terug naar 1 in juli. De meest opvallende economische gebeurtenis voor de meting in juli was het referendum op 23 juni over de EU in het Verenigd Koninkrijk. In augustus nam het vertrouwen toe naar 2.

Met 2 ligt het consumentenvertrouwen boven het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar (-8). Het vertrouwen bereikte in april 2000 de hoogste stand ooit (27). Het dieptepunt werd bereikt in februari 2013 (-44).

Het consumentenvertrouwen is gebaseerd op het oordeel van consumenten over de algemene economische situatie en op hun oordeel over de eigen financiële situatie (de koopbereidheid).

Koopbereidheid consumenten (seizoengecorrigeerd)

Bron: CBS

StatLine: Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van de cijfers die op 2 september 2016 beschikbaar waren. Mogelijk zijn er op het moment van lezen actuelere cijfers, deze kunt u vinden via de links onder de grafieken.
- De cijfers zijn niet seizoengecorrigeerd. Indien dit wel het geval is dan staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Meer informatie

CBS Infoservice: [infoservice online](#)
Telefonisch: 088 5707070

Media:
CBS Persdienst: persdienst@cbs.nl
Telefonisch: 070 3374444

Colofon

Tekst: Sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD).
Datum: 2 september 2016